

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צו.

עין משפט נר מצוה

בג א ב מיי פטו מהל'
מאכלות אסורות הל'
גב טוש"ע יו"ד סימן קה
סעיף ה'
בד ג טוש"ע שם ס"ח:
בה ד מיי פ"ט מהל'
מאכלות אסורות הל'
יא סמג לאוין קלה טוש"ע
יו"ד סי' כג:
כו ה מיי פטו מהל'
מרומות הל"ט:
כו ו מיי פטו מהל'
מאכלות אסורות הל'
ט:
ז [מיי פטו] מאכלות
מאכלות אסורות הלכה לן:

רבינו גרשום

למיגר החלב לאינו לא
מטא אפילו הכי אסור: רב
הוורא בר יהודה אמר כוליא
בחלבא הוורא. כלומר הא
עובדא בכנישתא דמעון
לא גרי שצלאו בחבלו הוור
דאי הוור [הכין] ודאי הוור
אסור דמפעפא אלא כוליא
בלעא (ב) דגומרי מישב
שייבי: רב ארוא בר אבהו
אמר כולכית באילפס הוור
כלומר דג טמא שבישלו
עם גזים טהורים ואחו
אופה נכרי: מין שאינו
מינו דהיתרא כו' כגון
חולין ותרומה דליטעמיה
כהן: דאיסורא בקפילא
כגון בשר בחלב דהוא מין
בשאינו מינו: מין במינו
דליכא למיקס אטעמא
כגון חתיכה של נבלה
שנתבשלה עם חתיכות
טהורות:

(א) נלמדה אינו מוכן דאיכ
נגיד מני י"ל דמישג שייבי
ועוד דמישג שייבי לא שייך רק
בדס אלא כל בשמונית וי"ע.

דבכל מקום שאנו אוסרין כדי קליפה אמאי אין אותו כדי קליפה חוזר ואוסר מה שאלנו וצענין זה יאסר הכל אלא היינו טעמא לפי שאין טעם האיסור עובר כלל יותר מכדי קליפה והרב רבי אליעזר ממי"ץ היה מחלק משום דלא אמרינן חתיכה עצמה נעשה נבלה במקצת חתיכה אלא בכל החתיכה ואין זה טעם ועוד תדע דאי לא תימא הכי אין לך בשר מותר לעולם דהא קיימא לן דכל הבשר הנמלח כששהה במלחו יום או יומים יש בו טעם מלח יותר ואפי"ה לא אמרינן דמלח שעל הבשר הנאסר מחמת הדם יחזור ויאסור את הבשר אלא ז"ל משום דאע"פ שנבלע בבשר טעם המלח טעם הדם שנמלח אין נבלע בו כלל:

שאיני חלב דמפעפא ובחלב אסור והאמר רבה בר בר חנה עובדא הוור קמיה דר' יוחנן בכנישתא דמעון בגדי שצלאו בחלבו ואחו ושיילוה לרבי יוחנן ואמר קולף ואוכל עד שמוגיע לחלבו יהוורא כחוש הוור רב הונא בר יהודה אמר: כוליא בחלבה הוור ושריא רבין בר רב אדא אמר כילכית באילפס הוור ואחו שיילוה לרבי יוחנן ואמר להו ליטעמיה קפילא ארמאה אמר רבא מריש הוור קא קשיא לי הא (ב) דתניא יקדרה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בשל בנותן טעם תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם בשלמא תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סמכינן אקפילא ארמאה הכא נמי סמכינן אקפילא ארמאה רבא (ג) דאמר רבא (ד) אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא ואמור

הוור. מפרש ר"ת כחוש הוור ולכן שרי דחלב כחוש אינו מפעפא ועי"ל כחוש הוור יש בו מעט חלב וצטל בששים: **כוליא בחלבה** הוור ושריא. לפי שהיה הקרום מפסיק ונראה שזריך להסיר מן הכוליא כדי קליפה לפי שהקרום עצמו מוצלע מן החלב כדאמרין לעיל (דף כג). תלתא קרמי הוור וא"ת ליתסר כוליא משום דמפעפא זה לובן כוליא דרבי יוחנן גופיה אסר לעיל (דף כג): לובן כוליא כדאמרין דממרט ליה וי"ל כיון דלא אסור אלא מדרבנן אינו אוסר את הכוליא: **אבר בשר בחלב** מאן טעים י"ה. והא דלא פריך אמתיניתין לעיל (דף כג): דייק שנתבשל זה גיד הנשה מאן טעים ליה משום דמשערין ליה כבשר בלתי אכל קשה דאמתיני דפרק כל הבשר (לקמן דף קמ). לטפת חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בה גבי"ט וכו' הוור מני למפרך וכן אמתיני דפריך בתרא דמסכת ע"ז (דף עג). יין במים ומים ביין גבי"ט וי"ל דהתם קל לשער בס' אכל הכא אין קל לשער מה שזלוע בקדרה אלא על ידי טעימה אי נמי דמשמע ליה דהך דרייתא על ידי טעימה איירי דומיא דתרומה דטעם לה כהן: **סמכינן אקפילא**. אע"ג דעובד כוכבים הוור כיון דקפילא הוור לא משקר שלא יפסיד טעמו: **אמר רבא ב' ואמור רבנן בס'**. לקמן בפ' (דף קד) פסק הקונטרס כרבי יהודה דמין צמינו לא צטיל במדקס ליה רבי צטיעמיה דקאמר נרחין דברי רבי יהודה רב ושמואל נמי דאמרי תרוייהו כל איסורים שבתורה צמינו במשהו ומניא כותייהו במסכת עבודה זרה דפרק בתרא (דף עג). ואע"ג דאיפליגו עלייהו רבי יוחנן ור"ל התם ותניא נמי כותייהו שמעינן נמי לאבוי ורבא דבתראי הוור דקמו כרב ושמואל דאיתמר חלל לגו חמרא כו' במסכת עבודה זרה פרק בתרא (דף קו). ובמסכת פסחים (דף ל). נמי פסיק רבא הלכתא חמך צומנו זין צמינו זין שלא צמינו צמשהו כרב וטעמא דרב מפרש התם דרב לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה צמינו צמשהו ושלל צמינו גור רב אטו צמינו צמשהו דלא דיליי אינשי מיניה ואחו לזלוילי זיה עד כאן לשון הקונטרס ור"ת אומר דכל זה אינו ראיה דאין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי ואלא כרב ושמואל דהלכה כרבי יוחנן לגבי רב כדאמר בריש ביצה (דף ד): וגבי שמואל כדאמר במי שהוליאחו (ערוצין מו): ורבי יהושע זן לוי נמי אית ליה לקמן (פג). שצמעתין דמין צמינו נמי צטיל דיליי מורוע צלה דהוור מין צמינו ורבי יהושע זן לוי זר סמכא הוור והלכה כמותו בכל מקום ואפילו לגבי ר' יוחנן דמשהו דפרק בתרא דנגילה (דף כו). דאמר רב פפי צמשהו דרבא מצי כנישתא לצי רבנן שרי מצי רבנן לצי כנישתא אסור ורב פפא צמשהו דרבא אמר איפכא וקאמר התם כותייהו דרב פפי מסתברא דאמר רבי יהושע זן לוי זית הכנסת מותר לעשותו זית המדרש ואע"ג דרבי יוחנן פליג עליה כדאיתא התם מיימי רביה מר' יהושע זן לוי ומיהו ר"ת צעלמו היה דוחה דהא דפליג רבי יוחנן התם דקאמר את הבית הגדול זית שמגדלין זו תפלה אף שמגדלין זו תפלה קאמר להכי מיימי מרבי יהושע זן לוי דלרב פפא דאמר איפכא לא הוור לא כרבי יהושע זן לוי ולא כרבי יוחנן ומ"מ יש ראיה דבבבא תנאים ואמוראים פוסק הלכה כרבי יהושע זן לוי בכל מקום וההיא דחמרא לגו חלל וחמרא חדתא צעינבי אומר ר"ת דאיכא לאוקומי צטל ויין נסך דמודי צבו רבי יוחנן כדאמרין במסכת עבודה זרה (דף עג): תדע דהא רבא גופיה אית ליה הכא דמין צמינו דליכא למיקס אטעמיה צב' ורבינו אפרים היה דוחה דהכא איירי בחמרא חדתא צעינבי וקרי ליה מין צמינו לפי שטעמם שווה ויש להם דין מין צמאינו מינו דהא רבא חזיל דפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עג) בתרא שמה ואין נראה לומר כן דכיון דאלו צמר שמה לא היה קורא אותו מין צמינו ובהקומץ רבה (מנחות כג). נמי קאמר רבא קצבר רבי יהודה כל מין ומינו ודבר אחר כו' ומכלל דרבא גופיה לא סבירא ליה הכי וצפרק כל שעה (פסחים דף ל). דאמר רבא הלכתא חמך צומנו זין צמינו זין שלא צמינו צמשהו כרב לא גרס ר"ת צמשהו כרב וכן משמע בה"ג שלא היה כתוב בפסחים (ב) כרב שכתב שם מדלגא יהיב רבא שיעורא למילתיה ש"מ דאסור צמשהו כרב ועל פי ה"ג מוגה בפסחים אלא גרסינן אסור פ"י צנות טעם כרבי יוחנן דהתם ושם מפורש אמאי לא פסיק בהדיא כו' יוחנן וכן פסק בשאלות דרב אחאי (ד) דרבא כרבי יוחנן ומ"מ לא היה ר"ת פוסק הלכה למעשה לחמך צמסא וכשהיו מולאין חטה בתרגולת רותחת בפסח היה מנריך להשהותה עד אחר הפסח ואור"ת דאע"ג דתנן צהלות (פי"א מ"ז) צעופות וצדגים כדי שתפול לאור ותשרק דברי ר"ש אפי' ילפינן איסור מטומאה דחשיב כמעוכל הא פליג התם ר' יהודה זן צמירא וקאמר צעופות וצדגים מעת לעת ובשל תורה העך אחר המחמיר ואפי' גרס צמשהו כרב דילמא כרב דילמא שאני חמך דחמיר טפי דעובר צבל יראה ולא דיליי מיניה ואע"ג דקא פפרש התם טעמא דקאמר רב לטעמיה כו' רבא פסיק כרב ולא מוטעמיה וטעמיה דרב משום דסבר צעלמא דמין צמינו צמשהו וגרינן צמסא שלא צמינו אטו מין אכל לרבא אע"ג דבכל איסורין הוור צנות טעם אפי' צמינו מחמיר לאסור צמסא צמשהו אפי' שלא צמינו ועוד דבפסחים ישנים לא גרסינן רב לטעמיה אלא ה"ג והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה שלא צמינו צנות טעם ומשני רב גור צמך שלא צמינו אטו מין והא דלא חשיב חמך צמסא בהדי טבל ויין נסך צברייתא דמסייע לרבי יוחנן משום דטבל ויין נסך הוור שלא צמינו צנות טעם וחמך אפי' שלא צמינו צמשהו ואף רבי יהודה גאון פסק דוקא צמך קאי רבא כרב אכל בשאר איסורין הילכתא כרבי יוחנן ור"ל ועוד הביא ר"ת ראיה דבפרק התערובת (זבחים עט): שצמעתא (ט) דחרץ סבר רבי אליעזר זן יעקב דמין צמינו צטל ומשנת ראב"ז קב ונקי וסתמא דגמרא נמי קאמר הכי צלהי זיה (דף לח): גבי ר' אבא דאמר מי שנתערב לו קב חיטים כו' דקאמר שפיר עמידו דאחיכו עליה דמ"ש חיטים שצעורין ללא דמין צמאינו מינו צטיל חיטין צמיתין נמי נהי דלר' יהודה לא צטיל לרבנן צטיל משמע דהכי הלכתא ובהכי אחיכו עליה אע"ג דר' יהודה מיימי התם מכלל דרישא רבנן מ"מ התם לא איירי צמין צמינו ובה"ג של אקפילא פוסק דחתיכה צמיתות צמינו ומילתא דרבא דאמור רבנן צב' אייתו לפסק הלכה ובקונטרס גופיה פסק דפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף קו). גבי פלוגתא דרבי ורבא דהלכתא כו' יוחנן דסבר צנות טעם ויין נסך דקאמר התם צמשהו אומר ר"ת דדוקא זיין שנתנסך לפני עבודת כוכבים דהא אמתיניתין דין זיין ומים צמיס קאי ומים צמיס אי אפשר להיות אלא צנתנסך וצמשהו הגאונים [צכתב יד] רבינו יוסף ט"ע מלא ר"ת יין נסך שנתנסך לפני עבודת כוכבים אסור בהנחה ואינו צטל אפילו צאלף כמו ששנינו (ו) ואלו אסורין ואיסורין בכל שהוא וכו' מכלל דסתם יינם ושאר איסורין חוץ מטבל ויין נסך זין צמינו זין שלא צמינו צנות טעם וקשה מתוספתא (ז) דקתני אגרדמין עובד כוכבים שטעם מן הכוס והחזיר לחזית אסור קדח צמיניתא ונפלה ממנו טיפה אסור מנינו טיפה אסור מנינו טיפת יין אסורה ואסורת בכל שהוא משמע דהתם יינם אסור בכל שהוא וי"ל דאיתא כו' יהודה דאמר מין צמינו לא צטיל וההיא דקשיקטין דקדים אסור צמך צמשהו דמסכת ע"ז (דף עג): אע"ג דלא מיתסר אלא טיפה הנוגעת צפוי דקצבר נלוך אינו חצור מדשיר צקדים ופסק ישראל ל' לפרש דהאי אסור דקאמר היינו דאסור לכתחלה לעשות דאין מצטלין איסור לכתחלה אי נמי למ"ד מין צמינו בכל שהוא קאמר דאסור: איכא

מפעפא. צלע"ז טרישנלש"ט מצבצב והולך ומתפשט בכל הבשר: **כוליא בחלבה הוור ושריא**. משום דמפסיק קרמא: **כילכית**. שקך דגיס קטנים: **צאילפס**. של צמר: **ליטעמיה קפילא**. נחתום עובד כוכבים. ואשמועינן דמותר לסמוך עליו לפי תומו ולא יודיעוהו שזריכין לו לדבר איסור והימר: **טעים לה כהן**. ששניהם מותרין לו החולין והתרומה: **אמור רבנן בטעמא**. צממה מקומות ששנינו צנות טעם: **ואמור רבנן בקפילא**. כדאמר רבי יוחנן: ואמור

בשל בנותן טעם (ב) בשלמא תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סמכינן אקפילא ארמאה הכא נמי סמכינן אקפילא ארמאה רבא (ג) דאמר רבא (ד) אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא ואמור

הוור. מפרש ר"ת כחוש הוור ולכן שרי דחלב כחוש אינו מפעפא ועי"ל כחוש הוור יש בו מעט חלב וצטל בששים: **כוליא בחלבה** הוור ושריא. לפי שהיה הקרום מפסיק ונראה שזריך להסיר מן הכוליא כדי קליפה לפי שהקרום עצמו מוצלע מן החלב כדאמרין לעיל (דף כג). תלתא קרמי הוור וא"ת ליתסר כוליא משום דמפעפא זה לובן כוליא דרבי יוחנן גופיה אסר לעיל (דף כג): לובן כוליא כדאמרין דממרט ליה וי"ל כיון דלא אסור אלא מדרבנן אינו אוסר את הכוליא: **אבר בשר בחלב** מאן טעים י"ה. והא דלא פריך אמתיניתין לעיל (דף כג): דייק שנתבשל זה גיד הנשה מאן טעים ליה משום דמשערין ליה כבשר בלתי אכל קשה דאמתיני דפרק כל הבשר (לקמן דף קמ). לטפת חלב שנפלה על חתיכת בשר אם יש בה גבי"ט וכו' הוור מני למפרך וכן אמתיני דפריך בתרא דמסכת ע"ז (דף עג). יין במים ומים ביין גבי"ט וי"ל דהתם קל לשער בס' אכל הכא אין קל לשער מה שזלוע בקדרה אלא על ידי טעימה אי נמי דמשמע ליה דהך דרייתא על ידי טעימה איירי דומיא דתרומה דטעם לה כהן: **סמכינן אקפילא**. אע"ג דעובד כוכבים הוור כיון דקפילא הוור לא משקר שלא יפסיד טעמו: **אמר רבא ב' ואמור רבנן בס'**. לקמן בפ' (דף קד) פסק הקונטרס כרבי יהודה דמין צמינו לא צטיל במדקס ליה רבי צטיעמיה דקאמר נרחין דברי רבי יהודה רב ושמואל נמי דאמרי תרוייהו כל איסורים שבתורה צמינו במשהו ומניא כותייהו במסכת עבודה זרה דפרק בתרא (דף עג). ואע"ג דאיפליגו עלייהו רבי יוחנן ור"ל התם ותניא נמי כותייהו שמעינן נמי לאבוי ורבא דבתראי הוור דקמו כרב ושמואל דאיתמר חלל לגו חמרא כו' במסכת עבודה זרה פרק בתרא (דף קו). ובמסכת פסחים (דף ל). נמי פסיק רבא הלכתא חמך צומנו זין צמינו זין שלא צמינו צמשהו כרב וטעמא דרב מפרש התם דרב לטעמיה דאמר כל איסורין שבתורה צמינו צמשהו ושלל צמינו גור רב אטו צמינו צמשהו דלא דיליי אינשי מיניה ואחו לזלוילי זיה עד כאן לשון הקונטרס ור"ת אומר דכל זה אינו ראיה דאין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי ואלא כרב ושמואל דהלכה כרבי יוחנן לגבי רב כדאמר בריש ביצה (דף ד): וגבי שמואל כדאמר במי שהוליאחו (ערוצין מו): ורבי יהושע זן לוי נמי אית ליה לקמן (פג). שצמעתין דמין צמינו נמי צטיל דיליי מורוע צלה דהוור מין צמינו ורבי יהושע זן לוי זר סמכא הוור והלכה כמותו בכל מקום ואפילו לגבי ר' יוחנן דמשהו דפרק בתרא דנגילה (דף כו). דאמר רב פפי צמשהו דרבא מצי כנישתא לצי רבנן שרי מצי רבנן לצי כנישתא אסור ורב פפא צמשהו דרבא אמר איפכא וקאמר התם כותייהו דרב פפי מסתברא דאמר רבי יהושע זן לוי זית הכנסת מותר לעשותו זית המדרש ואע"ג דרבי יוחנן פליג עליה כדאיתא התם מיימי רביה מר' יהושע זן לוי ומיהו ר"ת צעלמו היה דוחה דהא דפליג רבי יוחנן התם דקאמר את הבית הגדול זית שמגדלין זו תפלה אף שמגדלין זו תפלה קאמר להכי מיימי מרבי יהושע זן לוי דלרב פפא דאמר איפכא לא הוור לא כרבי יהושע זן לוי ולא כרבי יוחנן ומ"מ יש ראיה דבבבא תנאים ואמוראים פוסק הלכה כרבי יהושע זן לוי בכל מקום וההיא דחמרא לגו חלל וחמרא חדתא צעינבי אומר ר"ת דאיכא לאוקומי צטל ויין נסך דמודי צבו רבי יוחנן כדאמרין במסכת עבודה זרה (דף עג): תדע דהא רבא גופיה אית ליה הכא דמין צמינו דליכא למיקס אטעמיה צב' ורבינו אפרים היה דוחה דהכא איירי בחמרא חדתא צעינבי וקרי ליה מין צמינו לפי שטעמם שווה ויש להם דין מין צמאינו מינו דהא רבא חזיל דפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עג) בתרא שמה ואין נראה לומר כן דכיון דאלו צמר שמה לא היה קורא אותו מין צמינו ובהקומץ רבה (מנחות כג). נמי קאמר רבא קצבר רבי יהודה כל מין ומינו ודבר אחר כו' ומכלל דרבא גופיה לא סבירא ליה הכי וצפרק כל שעה (פסחים דף ל). דאמר רבא הלכתא חמך צומנו זין צמינו זין שלא צמינו צמשהו כרב לא גרס ר"ת צמשהו כרב וכן משמע בה"ג שלא היה כתוב בפסחים (ב) כרב שכתב שם מדלגא יהיב רבא שיעורא למילתיה ש"מ דאסור צמשהו כרב ועל פי ה"ג מוגה בפסחים אלא גרסינן אסור פ"י צנות טעם כרבי יוחנן דהתם ושם מפורש אמאי לא פסיק בהדיא כו' יוחנן וכן פסק בשאלות דרב אחאי (ד) דרבא כרבי יוחנן ומ"מ לא היה ר"ת פוסק הלכה למעשה לחמך צמסא וכשהיו מולאין חטה בתרגולת רותחת בפסח היה מנריך להשהותה עד אחר הפסח ואור"ת דאע"ג דתנן צהלות (פי"א מ"ז) צעופות וצדגים כדי שתפול לאור ותשרק דברי ר"ש אפי' ילפינן איסור מטומאה דחשיב כמעוכל הא פליג התם ר' יהודה זן צמירא וקאמר צעופות וצדגים מעת לעת ובשל תורה העך אחר המחמיר ואפי' גרס צמשהו כרב דילמא כרב דילמא שאני חמך דחמיר טפי דעובר צבל יראה ולא דיליי מיניה ואע"ג דקא פפרש התם טעמא דקאמר רב לטעמיה כו' רבא פסיק כרב ולא מוטעמיה וטעמיה דרב משום דסבר צעלמא דמין צמינו צמשהו וגרינן צמסא שלא צמינו אטו מין אכל לרבא אע"ג דבכל איסורין הוור צנות טעם אפי' צמינו מחמיר לאסור צמסא צמשהו אפי' שלא צמינו ועוד דבפסחים ישנים לא גרסינן רב לטעמיה אלא ה"ג והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין שבתורה שלא צמינו צנות טעם ומשני רב גור צמך שלא צמינו אטו מין והא דלא חשיב חמך צמסא בהדי טבל ויין נסך צברייתא דמסייע לרבי יוחנן משום דטבל ויין נסך הוור שלא צמינו צנות טעם וחמך אפי' שלא צמינו צמשהו ואף רבי יהודה גאון פסק דוקא צמך קאי רבא כרב אכל בשאר איסורין הילכתא כרבי יוחנן ור"ל ועוד הביא ר"ת ראיה דבפרק התערובת (זבחים עט): שצמעתא (ט) דחרץ סבר רבי אליעזר זן יעקב דמין צמינו צטל ומשנת ראב"ז קב ונקי וסתמא דגמרא נמי קאמר הכי צלהי זיה (דף לח): גבי ר' אבא דאמר מי שנתערב לו קב חיטים כו' דקאמר שפיר עמידו דאחיכו עליה דמ"ש חיטים שצעורין ללא דמין צמאינו מינו צטיל חיטין צמיתין נמי נהי דלר' יהודה לא צטיל לרבנן צטיל משמע דהכי הלכתא ובהכי אחיכו עליה אע"ג דר' יהודה מיימי התם מכלל דרישא רבנן מ"מ התם לא איירי צמין צמינו ובה"ג של אקפילא פוסק דחתיכה צמיתות צמינו ומילתא דרבא דאמור רבנן צב' אייתו לפסק הלכה ובקונטרס גופיה פסק דפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף קו). גבי פלוגתא דרבי ורבא דהלכתא כו' יוחנן דסבר צנות טעם ויין נסך דקאמר התם צמשהו אומר ר"ת דדוקא זיין שנתנסך לפני עבודת כוכבים דהא אמתיניתין דין זיין ומים צמיס קאי ומים צמיס אי אפשר להיות אלא צנתנסך וצמשהו הגאונים [צכתב יד] רבינו יוסף ט"ע מלא ר"ת יין נסך שנתנסך לפני עבודת כוכבים אסור בהנחה ואינו צטל אפילו צאלף כמו ששנינו (ו) ואלו אסורין ואיסורין בכל שהוא וכו' מכלל דסתם יינם ושאר איסורין חוץ מטבל ויין נסך זין צמינו זין שלא צמינו צנות טעם וקשה מתוספתא (ז) דקתני אגרדמין עובד כוכבים שטעם מן הכוס והחזיר לחזית אסור קדח צמיניתא ונפלה ממנו טיפה אסור מנינו טיפה אסור מנינו טיפת יין אסורה ואסורת בכל שהוא משמע דהתם יינם אסור בכל שהוא וי"ל דאיתא כו' יהודה דאמר מין צמינו לא צטיל וההיא דקשיקטין דקדים אסור צמך צמשהו דמסכת ע"ז (דף עג): אע"ג דלא מיתסר אלא טיפה הנוגעת צפוי דקצבר נלוך אינו חצור מדשיר צקדים ופסק ישראל ל' לפרש דהאי אסור דקאמר היינו דאסור לכתחלה לעשות דאין מצטלין איסור לכתחלה אי נמי למ"ד מין צמינו בכל שהוא קאמר דאסור: איכא

(א) לקמן ק"ל: [זבחים ט:];
(ב) לקמן ק"ל: (א) ז"ל
אמר רבא: (ד) זבחים ע"ט.
ע"ש, (ה) [פסחים ע"ג]:
(ו) נקט. ד"ה ומו לא,
(ז) [דף סו.], (ח) [פסח טו]
כי פ' ע"ש היטב וזריך
(ט) ז"ל דהרמב"ם,
(י) [ע"ז ע"ד.], (יא) [ע"ז
פ"ח ה"ב].

גליון הש"ס

תוד"ה שאני וכו' ולא
שומן. מ"מ קשה להמקסן
דפריך והא אמר ר"ה ורלה
להוסיף דכל גלי מפעפא
יקשה ממתינו זו דטעף
מנוטבו: ד"ה אמר וכו'
אומר ר"ת דרוקא. עיין
ע"ז נו ע"ב תוד"ה אכל:

הגהות הב"ח

(א) תוב"ה ד"ה שאני וכו'
והרב ר"י בר ר"מ
מפרש: (ב) ד"ה אמר וכו'
שלא היה כתוב בפסחים
במשנהו כרבי:

לענין רש"י

טרישנלש"ט. חזר.
מחלח.

מוסף רש"י

תרומה כו' ואם בשל
בנותן טעם באסורין
החולין (מנחות כ"ג).

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צח.

עין משפט נר מצוה

עט א ב מיי פט"ו מהל' מאלכות אסורות הל' יט [כ] סמג לאוין קמא טו"ע י"ד סי' פו סעף ה' ו:
פ ג מיי פ"ט מהל' מאלכות אסורות הל' ט' [ופט"ו הלכה דג] סמג לאוין קמא טו"ע י"ד סי' כ סעף א וסי' ט"ז ס"ד:
פ ד [מיי פט"ו] ס"ג הלכה י"ז טו"ע י"ד סי' ט"ז סעף ו:
פ ה מיי פ"ד מהל' מאלכות אסורות הל' ג ופ"ג מהל' צניעות עבור הלכה ג:
פ ו מיי פט"ו מהל' מאלכות אסורות הל' ט סמג לאוין קל"ג קמא טו"ע י"ד סי' פו סעף ו וסי' ט"ז סעף ז:

בביצת אפרוח. וה"ה (א) בשאר צממא זה דס לדלא תיכלא זכולה וגראה דטמאה שהיא קלופה אפשר לאסורה וצירושלמי (ג) גבי גיעולי צינים משמע דיש חילוק בין קלופות לשאין קלופות ושמה לענין זה נמי יש חילוק והא דלא משני הכא הא בקלופה הא בשאינה קלופה משום דסתם צינים מצטלים אותן בקליפתן: **פירוש קא מפרש.** זוהכא לא פריך ר"ה אסורות אסורות למה לי וכן צממה דוכתין וצממה דוכתין פריך: **דנפלא בדיקולא דבשרא.** בערוך (ח) חזרו צהדי היא ניימא ודיקולא שפילט) פירוש קתלא וכתוב צממא הגאונים דהכי קאמר דנפל ליורה גדולה שיש בה שיעור דיקולא וקשה כיון דלאו לדיקולא נפל מאי קאמר סבר רב אשי לשעוריה צמאי דבעה דיקולא וצקונטרס פירש דיקולא קלמח וקלמח הוא כלי שמצטלין בה צמר דאמר דהמוכר את הספינה (ב"ב ע"ג.) כל שלשים יום מהפך להם גיהנם כצמר צקלמח ואפשר דקרי ליה דיקולא משום הרמימות שעולות צמחו שנקראים דיקולא דאמר פרק כל שעה (פסחים דף ל"ט:) אמר רב יוסף לא ליחלט איניש מרתי חטיי צהדי דהדי דילמא אול חלא (א) צלדי דחצרתה ולא סליק ליה דיקולא דמיא מד' רוחתא: **ואיבעיא** להו בששים ואחד ב'. ומללא פירש צהדיא בששים והיא מותרת ליכא למיפטר מידי דשמה רבי יהושע בן לוי עלאמו הוא מסופק ומיהו קשה דלקמן קאמר רבי יהושע בן לוי כל איסורין שצמורה בששים משמע י"ז בששים של הימר כמו גיד בששים ואין גיד מן המנין ויש לומר דהתם משמיה דרב קפרא קאמר לה אכל הכא מדקאמר בששים אסור משמע שפיר דבששים של הימר נמי אסור להכי אית לן למימר דלדידיה הוה מספקא ליה: **כל איסורין שבתורה בששים.** פירש צקונטרס דאף כי לא יהיב טעמא דעי ששים ואין נראה ומה שהציא רביה מלקמן אפרש לקמן צעורת הש"י:

שיטה מקובצת

אן החצי שיעור אסור מן התורה כדאמרין חצי שיעור מנין: ב בחצי ידה אלא בשיעור שלם: ג בתמיה וכולי האי מי מדוללין: ד ובין שאין ובר אסור ואילו כי לא יהיב טעמא: ט אלא בכמה לאו בששים אלמא: ו ואסור לזרים והאיל נאכל לבעלי הוא שלמים הוא כצ"ל ועל שאר כל היבחר עד סוף העמוד נרשם עליו: ז הכא לא פריך. נ"ב ע"י תוס' בבורות דף ל"א ע"ב: ח משמע טפי בדבשים של היתר:

רבינו גרשום

סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלע נמי דיקולא. כלומר דיקולא היה רוחת ונפל כוונתו תרבה לתוך דיקולא רוחת וסבר רב אשי לשעוריה ששים במאי דבלע כו'. (הוא כ"ב) פלגא ויתא כו' כלומר נפל לדיקולא רוחת. לשעוריה בתלתיין פלגי דויתיי כלומר דאי היו שם שלשים חצאי ויתא דבישרא היה מתירו שיהיה מקיל ביותר. והוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל. כלומר חצי ית חלב שנפל לתוך יורה של בשר ורוחתה. אבא לא שיער כו' שהיה מקיל בחצי שיעור:

אפרוח. שהצטר נותן טעם ולא שנה טמאה ול"ש טהורה דנבלה היא: **אכל טמאה.** בלא אפרוח לא: **כיון דאיש בה אפרוח קרי לה טמאה.** ואפילו של עוף טהור: **צינים.** טהורות ששלקן כו': **מכלל דרישא.** דנקט טמאה טמאה ממש קאמר ולא אפרוח דאי צמורה ואפרוח תרתי למה לי: **כיד ששלקן ונמלא אפרוח נאחא מהס.** חו היא טומאתו וכולן מן הטהור: **השפא דלית בה אפרוח.** אשמועינן דיהבא טעמא ואסורה וואע"ג דמיא בעלמא הוא: **יש בה אפרוח.** אפילו טהורה: **מיבעיא.** כ"ש דיהבא טעמא דהא אפרוח נבלה היא: **צדקולא.** קלמח: **סבר רב אשי לשעוריה.** היתרא ולאוסופי עלה מנה שבלעה קדרה כדי לנטל את האיסור והאיסור היה משער כמו שהוא צל לפנינו מלומקת: **רבנן.** תלמידים: **דאיסורה צל נלע.** צממיה. אף האיסור נטמק וכשנפל היה צו יותר אלא הכל משערים כמות שאנו רואים: **צממין פלגי דויתיי.** משום דלא היה כשיעור היה מולול צממין ולא צעי ששים: **לא סולול ציעוריי דרבנן.** כלומר אפילו צממיי דלא מיתסר מדאורייתא לא סולול ציעוריי ועוד הא מדאורייתא אסור דחצי שיעור אסור מן התורה ומהי שיעור מנין ת"ל כל חלב [ויקרא] צפרק צממא דיומא (דף ע"ג.) **ראה שחטה מטייל בה גבול.** ראה מה אתה עושה שלא מטעה ותכשיל הסמוכים עליך שחטה מטייל בה גבול להחירה בס' ואחת ואיך מפרש אי צהדי דידה אי לצר מינה והשומעים יעלה על דעתם צהדי דידה והרי שני גדולי הדור נשאלה מהם ולא פירשוהו ומאן יניחו רבי יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני: **ואיבעיא להו גרסינן: פשיט מיפשט.** שאיך מטייל שום ספק צדצר לומר ואיני יודע אם היא מן המנין של ס"א או לא: **בס' ואחא ויהא.** דהו להו ס"ב: **ההוא דאחא כו'.** פלגא דויתא דאיסורא הוה וכן עובדא דר"ש בר רבי: **אבא.** הלל צל מעשה כה לפניו ולא מלא אלא מ"ו והתיר שמע מינה לאו ס' צעי אף אי מתייר צה שאיני מואל צו אלא מ"ה. ולי נראה דהכי קאמר אבא לא שיער צממיה וצבע אי אשער צמ"ה צממיה אבא צל לפניו מעשה והיה יכול לנטלו צמ"ו ולא שיערו להחיר ואסר ואני אחירנו צמ"ה וללשון זה אין צריך לפרש צמ"ה זית אלא צאף ציעור שלם: **הא איכא שלשים משערינן.** צממיה וכולי האי מי גמולולין: **גומא.** כלומר למה צאת לישראל עליו והלא אפילו שלשים אין צו צממיה כמות האיסור ולא דוקא קאמר ליה אלא דבר שאינו יכול לעמוד כלומר כלוס יש שם אפילו שלשים ואע"פ שאינו יותר צכך: **בס'.** היכא דצדקניה ולא יהיב טעמא אי נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אכל היכא דצדקניה ויהיב טעמא לעולם טעמא לא צטיל דאמר צממה דוכתין ולקמן (דף ע"ג.) נמי אמרינן יש צהן צנותן טעם צין שיש (ב) להעלות צממה ואחד וצין שאין כו' אסור וצו"ל לא יהיב טעמא צענין ששים לצטוליה דלקמן דקתני אין צהן צמ"ט צין שיש להעלות כו' מותר דאמרין אין צהן להעלות צמ"א אלא צממיה לאו צששים אלמא כי לא יהיב טעמא נמי צענין ששים למר ומאה למר: **ושניהם לא למדוה כו'.** ואע"ג דאי אחי למילף מיניה מצינא למילף אפילו היכא דיהיב טעמא דהא הכא איכא למימר דאי שלא צממיה הוה יהיב טעמא אפילו הכי רבנן אחמור ואמור טעמא לא צטיל: זרוע של איל מזיר הוא המורס ממנו ומניפין אותו וניתן לכהן ואסור לזרים וסוהאיל כולו נאכל לבעלי דהא שלמים הוא:

(א) [מספקת דתרומת פ"ט ה"ה] (ב) [ס"א] (ג) [ג'יל שתי] (ד) [ימא עג: עג:] (ה) [ואוספת רש"ש] (ו) [סוף פרק י' דתרומות] (ז) [נעין תוס' צממות לא: לא] (ח) [עכ"ל דקל] (ט) [פסחין י"ג] (י) [עג' כ"א בערוך] (יא) [נע"ע תוס' לקמן ק. ד"ה שקדים]

תורה אור השלם

1. ולקח הכהן את הזרע בשלה מן האיל וזלת מצה אדת מן השל ויקרק מצה אהד ויתן על פפי הזריר אחר ההגלתו את קורו: במדבר ו יט

הגהות הב"ה

(א) רש"י ד"ה ב' וכו' שם בהן דהאיל וזלת (ב) תוס' ד"ה צנינא אפרוח וה"ה צממא כ"ל ומינא צמ"ל ומתק: (ג) ד"ה דנפל וכו' דילמא אול חלא ויהיב בציורי דמכתה ולא סליק להו דיקולא:

מוסף רש"י

חצי שיעור. כלומר פחות משיעור יומא ע"ג.)

דלית בה אפרוח השתא דלית בה אפרוח אסורה דאית בה אפרוח מיבעיא אי משום הא לא איריא תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא דאית בה אפרוח אבל לית בה אפרוח שריא תנא סיפא דאית בה אפרוח מכלל דרישא דלית בה אפרוח ואפילו הכי אסירא ההוא כוונתא תרבה דנפל בדיקולא דבשרא סבר רב א' אסי לשעוריה במאי דבלע דיקולא אמרי ליה רבנן לרב אשי אטמו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע ההוא פלגא דויתא דתרבה דנפל בדיקולא דבשרא סבר מר בר רב אשי לשעוריה בתלתין פלגי דויתא אמר ליה אבוב לאו אמינא לך דלא תולול בשיעורין דרבנן ועוד (ג) האמר ר' יוחנן החצי שיעור אסור מן התורה אמר רב שמן בר אבא אמר רב אידי בר אבא אמר רב גרשם אמר לוי בר פרמא אמר רבי נחום אמר רבי ביריים משום זקן אחד ורבי יעקב שמיה דבי גשיאיה אמרו ביצה בס' אסורה בס' ואחת מותרת אמר רבי זירא לרב שמן בר אבא ראה שאתה מטיל בה גבול היתר שהרי שני גדולי הדור לא פירשו את הדבר רבי יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני תרוייהו משמיה דרבי יהושע בן לוי אמרי ביצה בס' אסורה בס' ואחת מותרת ויהיב טעמא דאמר רבי חלבו אמר רב הונא ביצה בס' והיא אסורה בס' ואחת והיא מותרת והוא דאתא לקמיה דר"ג בר רבי א"ל אבא לא שיער בארבעים וחמש ההוא דאתא לקמיה דר"ש בר רבי א"ל אבא לא שיער במ"ה ואני אשער במ"ג ההוא דאתא לקמיה דר' חייא א"ל כלום יש שלשים טעמא דליכא שלשים הא איכא שלשים משערינן אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בס' אמר לפנני ר' שמואל בר רב יצחק רבי אתה אומר כן הכי אמר רב אסי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה במאה ושניהם לא למדוה אלא מזרוע בשלה דכתיב ולקח הכהן את הזרוע בשלה וגו' ותניא בשלה אין

אין לעמוד כלומר כלוס יש שם אפילו שלשים ואע"פ שאינו יותר צכך: **בס'.** היכא דצדקניה ולא יהיב טעמא אי נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אכל היכא דצדקניה ויהיב טעמא לעולם טעמא לא צטיל דאמר צממה דוכתין ולקמן (דף ע"ג.) נמי אמרינן יש צהן צנותן טעם צין שיש (ב) להעלות צממה ואחד וצין שאין כו' אסור וצו"ל לא יהיב טעמא צענין ששים לצטוליה דלקמן דקתני אין צהן צמ"ט צין שיש להעלות כו' מותר דאמרין אין צהן להעלות צמ"א אלא צממיה לאו צששים אלמא כי לא יהיב טעמא נמי צענין ששים למר ומאה למר: **ושניהם לא למדוה כו'.** ואע"ג דאי אחי למילף מיניה מצינא למילף אפילו היכא דיהיב טעמא דהא הכא איכא למימר דאי שלא צממיה הוה יהיב טעמא אפילו הכי רבנן אחמור ואמור טעמא לא צטיל: זרוע של איל מזיר הוא המורס ממנו ומניפין אותו וניתן לכהן ואסור לזרים וסוהאיל כולו נאכל לבעלי דהא שלמים הוא:

אין